

บทความ หนังสือพิมพ์มติชน (วันพฤหัสบดีที่ 23 กุมภาพันธ์ 2527)

นิคม จันทรวินิต

ข้าราชการไปประกอบอาชีพอื่น

เมื่อเร็ว ๆ นี้ข่าวหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดเผยคือ

ข้าราชการได้ลาออกไปประกอบอาชีพอื่น และติดตามด้วยการให้สัมภาษณ์ของอธิการบดี

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ซึ่งพูดถึงการลาออกของอาจารย์ทางวิชาชีพซึ่งสังกัดกระทรวงเดียวกันนี้

ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือไม่ก็ไปทำงานในภาคเอกชน

เหตุผลของการลาออกคาดว่าเป็นเพราะระเบียบไม่ส่งเสริมความก้าวหน้าเท่าที่ควร

แต่ที่ผู้เขียนมั่นใจว่า นอกเหนือจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้ว เหตุผลที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ

รายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอ

การหลีกหนีจากวงราชการไปสู่ภาคเอกชนหรือประกอบอาชีพอื่นโดยเฉพาะบรรดาครูอาจารย์นั้น

ความจริงก็ไม่ใช่เรื่องเสียหายมากนัก โดยเฉพาะถ้าจะมองในแง่ส่วนรวมแล้ว การไปอยู่ภาคเอกชน

หรือดำเนินกิจการของตัวเองก็เท่ากับมีการพัฒนาในภาควิสาหกิจเอกชน

อันจะส่งผลต่อการสร้างงานและการพัฒนาประเทศไปในตัวด้วยเหมือนกัน

อย่างไรก็ตามข่าวนี้น่าจะไม่ใช่ว่าเรื่องที่เกิดขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการแต่กระทรวงเดียวเท่านั้น

การลาออกของข้าราชการก็มีอยู่เรื่อยเสมอมา โดยเฉพาะในระยะหลังมีจำนวนผู้ลาออกมากขึ้น

จนกระทั่งเกิดความเป็นห่วงต่อวงราชการ

ปรากฏการณ์เช่นนี้แสดงให้เห็นว่า

วงราชการของไทยเราประสบปัญหากำลังคนซึ่งเคลื่อนย้ายไปสู่ภาคเอกชน

ในความเห็นของผู้เขียน สาเหตุสำคัญทำให้มีการลาออกเกี่ยวข้องกับเรื่องของรายได้

และค่าตอบแทนซึ่งอันที่จริงนั้นเรื่องเงินเดือนและผลประโยชน์ของทางราชการก็เป็นที่ทราบมานานแล้วว่า

น้อยกว่าภาคเอกชนโดยทั่วไปปัจจุบันนี้กิจการหลาย ๆ ประเภทเงินเดือน

ค่าตอบแทนในภาคเอกชนสูงกว่าถึง 3 เท่า

อย่างน้อยอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ใช้ในปัจจุบันก็เกือบใกล้เคียงกับอัตราค่าจ้างของข้าราชการระดับต่ำอยู่แล้ว

และที่ไม่ควรมองข้ามไปก็คืออัตราค่าจ้างขั้นต่ำนั้นใช้เฉพาะลูกจ้างไร้ฝีมือทั่วไป

ความขาดสนใจในหมู่ข้าราชการนั้น

ถึงกับมีการแสดงให้เห็นตัวเลขว่าในโรงเรียนบางแห่งมีข้าราชการจำนวน 24 คน จากจำนวน 27

คนที่เล่นแชร์กัน และที่น่าสนใจกว่านั้นจะพบว่า

มีข้าราชการจำนวนมากที่มีหนี้สินต้องกู้ยืมมาเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ในการอุปโภคและบริโภคเป็นหลัก

บทบาทของผู้เขียนฉบับนี้มุ่งจะเสนอให้เห็นภาพที่เกิดจากการโยกย้ายเปลี่ยนงานของข้าราชการบางระดับที่

ถือเป็นเสมือนระดับสมองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งบุคคลเหล่านี้

หากมีการปล่อยปละละเลยไม่สนใจในปัญหาของเขาไม่เพียงแต่ผู้ที่ยังอยู่จะขาดขวัญและกำลังใจเท่านั้น

แต่จะส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

ปัญหาเรื่องดังกล่าว

ผู้เขียนทราบว่ามีการหยิบยกขึ้นมากล่าวอ้างในที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปข้าราชการการและบริหารที่พัท

ยาเช่นเดียวกัน แต่เป็นที่น่าเสียใจว่าได้มีการหยิบเอาเรื่องอื่นมาอภิปรายกินเวลาไปหมด

ข้อที่น่าสนใจสำหรับข้าราชการทุกวันนี้ขึ้นค่าจ้างเงินเดือน

ก็มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในแง่ไม่เหมาะสม

เพราะทำงานไม่คุ้มกับเงินเดือนอันนี้ก็เป็นเรื่องที่มีความจริงอยู่ไม่น้อย

แต่ก็ไม่ควรจะลืมน่าปัญหาการทำงานไม่มีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยอันประกอบเข้ามาด้วย

และที่สำคัญนั้น จะไม่มีใครปฏิเสธว่า

ระบบราชการนั้นยังมีความจำเป็นต้องรักษาคนดีมีความสามารถ และตั้งใจดีเอาไว้ทำงาน

จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดูว่า คนดีมีความสามารถยังพอมืออยู่

และหากว่าจะให้เขาคงอยู่ตลอดไป จำเป็นจะต้องมีการบริหารงานด้านบุคคล

และบริหารค่าจ้างเงินเดือนที่สอดคล้องกับความสามารถและผลงาน

การบริหารงานบุคคลในภาคราชการทุกวันนี้ก็เป็นที่ยู้งันอยู่ว่า มีการบริหารออกนอกระบบ

การหาช่องทางจุดอ่อนของระเบียบเพื่อสร้างผลประโยชน์ให้กับพวกพ้องจำนวนไม่น้อย ระเบียบ กฎเกณฑ์

หลายอย่างไม่สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน

เมื่อปัญหาตงว่าเกิดขึ้น

ประจวบกับระบบการร้องทุกข์ที่ขาดประสิทธิภาพและเฉื่อยชามากด้วยขั้นตอนของระเบียบราชการซึ่งมีราย

ได้น้อยอยู่แล้ว จึงเริ่มหาทางออก ส่วนหนึ่งก็ขอยกย้ายไปสังกัดกรมหรือกระทรวงอื่น ส่วนหนึ่งนั้น

ก็ลาออกเพื่อหาทางใหม่ทำ เป็นต้น

รูปแบบเช่นนี้เกิดขึ้นมานานและมีได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือแก้ปัญหาก็ดีขึ้นมากนัก

ตรงกันข้ามน่าจะเลวลงเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีข้าราชการดี ๆ มีแนวโน้มจะลาออกมากขึ้น

ราชการนั้นมีความจำเป็นและขาดไม่ได้ในการบริหารประเทศการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงย่อมต้องใช้เวลาและ

มาตรการที่รัดกุมแน่นอนแต่ที่สำคัญที่สุดการปรับปรุงแก้ไขเพื่อรักษาภาพพจน์ให้ดีขึ้นไม่ควรจะมีการทอดทิ้งหรือรอเวลา
กันอีก